

Rencontre avec le cinéma catalan d'aujourd'hui.

Pere Cornellas

L'any 1962, Marcel Oms creava, a Perpinyà, el Cineclub "Amics du Cinéma", que continua vigorosament actiu i, tres anys més tard, s'iniciaven els festivals anuals de crítica històrica, sota el títol genèric de "Confrontation". L'any 1980, producte de la seva evolució, naixia l'Institut Jean Vigo i, l'any 81, els "Colloques: Cinéma et Histoire / Histoire du Cinéma", tres o quatre dies dedicats íntegrament a la investigació i a la reflexió cinematogràfiques. Paral·lelament, des del 1972, l'Institut edita "Les Cahiers de la Cinéma-teque", que ha arribat ja gairebé a les setanta publicacions, i des del 1986, els "Archives", butlletí bimensual dedicat als treballs d'investigació (77 números). A més, una col·lecció de llibres de cinema, la "Collection de l'Institut Jean Vigo", i un patrimoni, a la disposició de tots els interessats, de milers de llibres, dossiers, pósters i fotografies. Un indispensable centre de cultura.

La gent de Cineclub Sabadell i de l'Alliance Française -i, molt especialment, el Jordi Graset, el Robert Ferrer i jo mateix- fa molts anys que coneixem i col·laborem amb l'Institut Jean Vigo. Teniem una afectuosa relació amb Marcel Oms, víctima el 1993,

Rencontre AVEC **Le Cinéma Catalan d'aujourd'hui**

Palais des Congrès - Perpignan
DU 12 AU 14 NOVEMBRE 1999

INSTITUT Jean Vigo **CATALAN FILMS TV** **Departament de Cultura Filmoteca**

amb la seva dona Hélène, d'un accident mortal de circulació, i mantenim contactes, actualment, amb José Baldizzone, president de l'Institut, i François de la Bretèque, responsable dels "Colloques". Molts cicles de cinema francès muntats a Sabadell han comptat amb la seva col·laboració. Fa uns anys, d'altra banda, ja havíem

informat de les seves activitats en aquestes mateixes pàgines de *Quadern*.

Abans d'estiu, vaig rebre una trucada de Perpinyà. Era Rose Marie Jouret i em telefonava de part de l'Institut. Em demanava informació per organitzar unes jornades de cinema català. Efectivament, l'Institut Jean Vigo es

EL CINEMA A CASA

DEMANA UNA DEMOSTRACIÓ

DOLBY SURROUND
PRO-LOGIC

CREUS

Alta Fidelitat - Vídeo - TV - So professional

Horta Novella, 128 - 08201 SABADELL - Tel. 93 725 85 68 - Fax 93 727 28 81

P PARKING D'UMD GRATUIT

disposava a muntar, per primera vegada, una petita mostra de cinema català actual. Es tractava d'un primer apropament, que havia de tenir, per lògica prudència, un cert caire divulgatiu. Després d'escoltar els uns i els altres –van demanar l'opinió a unes quantes persones-, van posar fil a l'agulla i el "Rencontre avec le Cinéma Catalan..." va tenir lloc al Palais de Congrès de Perpinyà, del 12 al 14 de novembre passats.

Com es va poder constatar a la taula rodona del diumenge 14, resulta molt problemàtic definir què és veritablement el cinema català i, per tant, no és gens fàcil organitzar una mostra mínimament significativa. De tota manera, el fet és que la programació va ser més un recull de pel·lícules que un cicle. Així les coses, hi va haver de tot: des d'una pel·lícula tan lamentable com *EL COMLOT DELS ANELLS* (1988), de Francesc Bellmunt, una mena d'estranya història de política-ficció sense cap ni peus, fins a una aportació tan fonamental i insòlita com *TREN DE SOMBRAS* (1977), de José Luis Guerin, un extraordinari assaig filmic sobre la manipulació creativa de la imatge. Enmig, una pel·lícula "d'època", prematurament envellida, *LA PLAÇA DEL DIAMANT* (1982), de Francesc Betriu; dos films dignes, però limitats, *BOOM BOOM* (1990), de Rosa Vergés, i *SUBJUDICE* (1998), de Josep Mª Forn; dues bones pel·lícules, *L'ARBRE DE LES CIRERES* (1998), de Marc Recha, i *ACTRIUS* (1997), de Ventura Pons, i, per a mi, una agradable sorpresa, *EL MUNDO DE FRUCTUOSO GELABERT*, un curtmetratge de 20 minuts de Joan Francesc de Lasa que desconeixia.

Tanmateix, el més interessant d'aquesta primera trobada va ser, justament, la trobada en si mateixa. D'entrada, el fet de poder-se veure, en

només tres dies, set llargmetratges dirigits per directors catalans. El fet, també, de poder parlar del cinema del país –abans i després de les projeccions i durant els àpats- amb tot tipus de gent: directors, crítics, professors d'universitat, historiadors, simples aficionats... I la resposta del públic, bastant nombrós i força interessat, que moltes vegades s'enfrontava, també, davant d'un fenomen nou per a ell. Des d'aquests punts de vista, la gent de l'Institut pot sentir-se satisfeta: el primer pas, si més no, ja està donat.

El diumenge 14, com ja he dit, va tenir lloc una taula rodona que pretenia reflexionar en veu alta sobre l'estat de la qüestió del cinema català actual. La constituïrem Josep Mª Forn i Joan López Lloret, realitzadors, Mercè Ibarz, professora d'història de la imatge de la Universitat Pompeu Fabra, Antoni Kirchner, Director General de Promoció Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat, Àngel Quintana, professor de teoria del cinema a la Universitat de Girona, Joaquim Romaguera i Ramió, historiador de cinema, i jo mateix. Massa gent. De tota manera, tres fets em cridaren especialment l'atenció.

Encara que salvant totes les distàncies i amb tants matisos com es vulgui, el conjunt d'integrants de la taula rodona va mostrar, davant de l'anomenat cinema català, un acusadíssim escepticisme. De fet, si per poder parlar decentment d'un cinema nacional cal una producció mínimament sòlida i unes pel·lícules amb una determinada factura i unes temàtiques més o menys pròximes al país, no resulta gens agosarat afirmar que el cinema català pròpiament dit no existeix, opinió que vaig mantenir a la taula i de la qual no estaven massa allunyats, em sembla, Forn, Kirchner i Quintana.

El públic que teníem davant era, majoritàriament, catalanista i estava més interessat pels aspectes reivindicatius que pressuposava la mostra que no pas per la seva vessant estrictament cinematogràfica. Degut a això, hi va haver algunes intervencions més aviat poc afortunades, que haurien tingut més sentit en algun altre lloc. És un problema, de solució gens fàcil, que haurà d'afrontar la gent del Jean Vigo de cara al futur si vol continuar promocionant aquest tipus de manifestacions.

El desconeixement que es té, a Perpinyà, del cinema d'aquest país –i suposo que també de l'espanyol- és considerable. No només no havien sentit parlar mai de Guerin, la qual cosa és en certa manera comprensible, sinó que gairebé ningú no coneixia tampoc Marc Recha, malgrat que *L'ARBRE DE LES CIRERES* ha tingut i té la distribució més que acceptable a França. El treball de divulgació emprès per l'Institut és, doncs, necessari.

A partir d'ara, els "Colloques", que es celebraven anyalment, tindran caràcter bianual, intercalant-los amb els "Rencontres", que també es faran cada dos anys. Parlaven els organitzadors d'una nova mostra de cinema català, a la qual, malgrat la seva voluntat divulgativa, es podrà exigir una major dosi de rigor. Coneixent-los com els conec, estic convençut que serà així. En tot cas, la gent de Sabadell, si ens necessiten, estem a la seva disposició.

INTELECTE
GALERIA D'ART

Pedregar, 10
Telèfon 93 726 51 22
08202 SABADELL

CIABARRÓ
ART

Rambla de Sabadell, 82 • SABADELL
Telèfon 93 726 57 85

GALERIA **ROVIRA**

Sant Pere, 22 • Tel. 93 726 19 59
SABADELL